

ihale konusu işi oluşturan iş kalemlerine ilişkin olarak piyasadan yapılacak fiyat araştırması kapsamında elde edilecek fiyat tekliflerinin aritmetik ortalaması alınmak suretiyle hesaplanabileceği idarelerin yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde belirtilen fiyatların birini, birkaçını veya tamamını herhangi bir öncelik sırası olmaksızın kullanabilecekleri dikkate alındığında, idare tarafından yaklaşık maliyetin hesaplanması kapsamında yapılan işlemlerin mevzuata uygun olduğu hk

Toplantı No	: 2022/009
Gündem No	: 19
Karar Tarihi	: 16.02.2022
Karar No	: 2022/UH.1-249

BAŞVURU SAHİBİ:
Bulut Otomotiv Nak. ve Taş. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.,

VEKİLİ:
Av. Abdurrahman Şükrü KOZAK

İHALEYİ YAPAN İDARE:
Elazığ Orman Fidanlık Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE:
2021/841498 İhale Kayıt Numaralı "İşçi Servis Aracı Kiralanması (Şoförlü ve Yakıt Dahil)" İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:
Elazığ Orman Fidanlık Müdürlüğü tarafından 30.12.2021 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "İşçi Servis Aracı Kiralanması (Şoförlü ve Yakıt Dahil)" ihalesine ilişkin olarak Bulut Otomotiv Nak. ve Taş. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin 07.01.2022 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 11.01.2022 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibine 19.01.2022 tarih ve 2764 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 19.01.2022 tarihli dilekçe ile itirazın şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2022/80 sayılı itirazın şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:
Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazın şikâyet dilekçesinde özetle,

1) İhale üzerinde bırakılan Süleyman Çetinkaya, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi Osman Doğan ile sınır değerın üzerinde olduğu diğer istekliler olan Hüseyin Üstündağ, Aydın Balık ve Cavit Kılıç tarafından ihale dokümanının aynı IP adresi üzerinden aynı saat aralığında indirildiği, teminat mektuplarının aynı bankanın aynı şubesinden alındığı, seri numaralarının arka arkaya olduğu, aynı limite sahip olduğu, sunulan belgelerdeki yazın ve içeriklerinde büyük benzerlikler olduğu, mail adresleri ve EKAP'ta belirtilen tebliğat adreslerinin aynı olduğu, imza sirkülerlerinin tarihlerinin aynı olduğu, yeminiye numaralarının arka arkaya olduğu, söz konusu istektilerinin aralarında anlaşarak ihaleye teklif verdiğini, ayrıca aralarında hismîlik bağı bulunup bulunmadığının da sorgulanması gerektiği, 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi uyarınca işlem tesis edilecek anılan istektilerinin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılması ve geçerli teklif kalmadığından ihalenin iptal edilmesi gerektiği,

2) Yaklaşık maliyet hesaplamasında 2020 yılı fiyatlarının kullanıldığı, güncel rayçillerin kullanılmadığı, analizlerin ve yaklaşık maliyetin yanlış hesaplandığı iddialarına yer verilmiştir.

A) Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

1) Başvuru sahibinin 1'inci iddiasına ilişkin olarak:

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İhaleye Katılmda Yeterlik Kuralları" başlıklı 10'uncu maddesinin dördüncü fıkrasında "Aşağıda belirtilen durumlardaki istektiler ihale dışı bırakılır: – j) 17 nci maddede belirtilen yasaık fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilen." hükmü,

Anılan Kanun'un "Yasaık fiil ve davranışlar" başlıklı 17'nci maddesinde "İhalelerde aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaıktır: a) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşıma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek. b) İstektileri tereddüde düşürmek, katılmayı engellemek, istektilerin anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak. c) Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek. d) Alternatif teklif verebilme halleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekaletten birden fazla teklif vermek. e) 11 inci maddede göre ihaleye katılmayacağı belirtilmiştir halde ihaleye katılmak. Bu yasaık fiil veya davranışlarda bulunulan hakkında bu Kanunun Dördüncü Kısmında belirtilen hükümler uygulanır." hükmü,

Aynı Kanun'un dördüncü kısmında yer alan "İhalelere Katılmaktan Yasaıkla" başlıklı 58'inci maddesinde "17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapmayanlar hakkında ise altı aydan az olmamak üzere bir yıla kadar, 2 nci ve 3 üncü maddeler ile istisna edilenler dahil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaıkla kararı verilir. Katılma yasaıkları, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkiliileri, il özel idareleri ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde (İşçileri Bakanlık; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise (Evre ve Şehirçilik Bakanlık tarafından verilir. Haklarında yasaıkla kararı verilen tüzel kişilerden şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar arasında birinci fıkra hükmüne göre yasaıkla kararı verilir. Haklarında yasaıkla kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumunda göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaıkla kararı verilir." hükmü,

Aynı Kanun'un yine dördüncü kısmında "İstektilerin Ceza Sorumluluğu" başlıklı 59'uncu maddesinde, "Taahhüt tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlardan Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Hükmölunacak cezanın yanı sıra, idarece 58 inci maddede göre verilen yasaıkla kararının bitiş tarihini izleyen günden itibaren uygulamak şartıyla bir yıldan az olmamak üzere üç yıla kadar bu Kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaıklandırılır. Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkra gereğince ceza kovuşturması yapılacak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlar yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamaz. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bildirilir. Bu Kanunda belirtilen yasaık fiil veya davranışları nedeniyle haklarında mükkerr ceza hükümlerinin ille bu kişilerden sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu sermaye şirketleri veya bu kişilerin ortağı olduğu şahıs şirketleri, mahkeme kararı ile süreklî olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaıklandırılır. –" hükmü yer almaktadır.

Elazığ Orman Fidanlık Müdürlüğü tarafından 30.12.2021 tarihinde e-ihale olarak gerçekleştirilen "İşçi Servis Aracı Kiralanması (Şoförlü ve Yakıt Dahil)" işi ihalesinde 9 adet ihale dokümanı indirildiği, ihaleye 8 isteklinin katıldığı, 30.12.2021 tarihli ihale komisyonu kararı ile Mustafa Akdemir'in teklifinin yeterlik bilgileri tablosunda 02 yetki belgesine ilişkin bilgilerin bulunmadığı gerekçesiyle, başvuru sahibi Bulut Otomotiv Nakliye ve Taşımacılık Pazarlama Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.'nin ve Cihan Nak. Petr. Ürün. Turz. İns. Ürt. Paz. San. Tic. Ltd. Şti.'nin teklifinin sınır değerin altında olduğu gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakıldığı, ihalenin sınır değerin üzerinde ilk geçerli teklif sahibi olan Süleyman Çetinkaya üzerinde bırakıldığı, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi Osman Doğan'ın belirlendiği, ihaledeki diğer geçerli tekliflerin Hüseyin Üstündağ, Aydın Balık ve Cavit Kılıç olduğu tespit edilmiştir.

Başvuru sahibinin iddiaları çerçevesinde aşağıdaki tespitler yapılmıştır.

Süleyman Çetinkaya tarafından sunulan birim fiyat teklif mektubunda adresin "Kültür Mah. Valifahirbey Cad. No: 94/D Elazığ/Merkez" olarak belirtildiği, istektiliye ait yeterlik bilgileri tablosunda "Teminata İlişkin Bilgiler" sütununun karşısında "Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği'nin 21'inci maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak alınan geçici teminat mektubu" bölümünde "G0010-00186-21052245" bilgisinin bulunduğu, beyan edilen geçici teminat mektubu ayrırt edici numarasının EKAP üzerinden teyidi neticesinde söz konusu teminat mektubunun 27.12.2021 tarihinde Ziraat Bankası Elazığ şubesinde verildiği, teminat tutarının 15.000,00 TL olduğu, Osman Doğan tarafından sunulan birim fiyat teklif mektubunda adresin "Sanayi Mah. Doğanlar Sok. 11/2 23100 Elazığ Merkez / Elazığ" olarak belirtildiği, istektiliye ait yeterlik bilgileri tablosunda "Teminata İlişkin Bilgiler" sütununun karşısında "Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği'nin 21'inci maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak alınan geçici teminat mektubu" bölümünde "G0010-01561-21052398" bilgisinin bulunduğu, beyan edilen geçici teminat mektubu ayrırt edici numarasının EKAP üzerinden teyidi neticesinde söz konusu teminat mektubunun 28.12.2021 tarihinde Ziraat Bankası Harput Elazığ şubesinde verildiği, teminat tutarının 13.500,00 TL olduğu, Hüseyin Üstündağ tarafından sunulan birim fiyat teklif mektubunda adresin "Şahsuvar Köyü/Elazığ Şahsuvar Köyü S 23350 / Elazığ Merkez" olarak belirtildiği, istektiliye ait yeterlik bilgileri tablosunda "Teminata İlişkin Bilgiler" sütununun karşısında "Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği'nin 21'inci maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak alınan geçici teminat mektubu" bölümünde "G0010-01561-21052428" bilgisinin bulunduğu, beyan edilen geçici teminat mektubu ayrırt edici numarasının EKAP üzerinden teyidi neticesinde söz konusu teminat mektubunun 28.12.2021 tarihinde Ziraat Bankası Fırt Elazığ şubesinde verildiği, teminat tutarının 15.000,00 TL olduğu, Aydın Balık tarafından sunulan birim fiyat teklif mektubunda adresin "Doğanşuk (Merkez) Mevkii 39 23100 Elazığ Merkez/Elazığ" olarak belirtildiği, istektiliye ait yeterlik bilgileri tablosunda "Teminata İlişkin Bilgiler" sütununun karşısında "Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği'nin 21'inci maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak alınan geçici teminat mektubu" bölümünde "G0062-00473-02011918" bilgisinin bulunduğu, beyan edilen geçici teminat mektubu ayrırt edici numarasının EKAP üzerinden teyidi neticesinde söz konusu teminat mektubunun 29.12.2021 tarihinde Garanti Bankası Elazığ şubesinde verildiği, teminat tutarının 15.000,00 TL olduğu, Cavit Kılıç tarafından sunulan birim fiyat teklif mektubunda adresin "Sanayi Mah. Sevenler Sok. 25/6 23000 Elazığ Merkez/Elazığ" olarak belirtildiği, istektiliye ait yeterlik bilgileri tablosunda "Geçici Teminat Mektubu Dışındaki Teminatlar" satırında yer alan "Saymanlık/Şube Adı:Kodu (Varsa) Dekont/Makbuz Tarihi ve Numarası ve Tutarı" bilgileri karşısında, "Orman Fidanlık Müdürlüğü Böner Sermaye Saymanlığı; 29.12.2021, İTTHTVLG, 15.000,00 (onbeşbin) TL" bilgisinin bulunduğu,

Osman Doğan ve Cavit Kılıç'ın ihale dokümanının 29.12.2021 tarihinde aynı IP adresinden indirildiği, Süleyman Çetinkaya, Osman Doğan ve Cavit Kılıç tarafından e-tekliif verme işlemlerinin aynı IP adresi üzerinden gerçekleştirildiği, Aydın Balık ve Hüseyin Üstündağ tarafından doküman indirme ve teklif verme işlemlerinin farklı IP adresinden gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Yapılan incelemede, başvuru konu ihalenin elektronik ihale olarak gerçekleştirilmesi sebebiyle tekliflerin elektronik ortamda oluşturulduğu, kamu ihale mevzuatı uyarınca elektronik ihalelerde imza beyannamesinin beyan edilmesi zorunluluğunun bulunmadığı ve istektilerinin de bu konuda bir beyanlarının olmadığı anlaşılmıştır. Diğer yandan idarenin 30.12.2021 tarihli yazısına istinaden Süleyman Çetinkaya ve Osman Doğan tarafından farklı tarihli imza beyannamelerinin sunulduğu ve yeminiye numaralarının arka arkaya olduğu da tespit edilmiştir. Ayrıca şikâyetine konu edilen istektiler tarafından aynı bankanın aynı şubesinden, aynı tarihte, peş peşe numaralı teminat mektubu alınmadığı, istektilerinin tebliğat adreslerinin farklı olduğu, mail adresi bilgisinin beyan edildiği (kamu ihale mevzuatında bu yömde bir zorunluluğun da olmadığı) anlaşıldığından, başvuru sahibinin bu yöndeki iddiaları yerinde görülmüştür.

Diğer yandan IP adresinin internete ya da diğer herhangi bir bilgisayar ağına bağlı cihazların, ağ üzerinden birbirlerine veri yollarak işin kullandıkları adresleri ve kimlik numaraları olduğu, sisteme aynı IP adresine sahip birden fazla cihaz bulunmayacağı, bu çerçevede, istektilerinin e-tekliif verme işlemlerinde ve benzeri diğer işlemlerinde bir teknik veri olarak IP adresinin bu özelliklerini ve kurallarını dikkate alması gerektiği anlaşılmıştır.

Bu çerçevede, Osman Doğan ve Cavit Kılıç'ın ihale dokümanını aynı IP adresi üzerinden aldığı, ayrıca Süleyman Çetinkaya, Osman Doğan ve Cavit Kılıç tarafından e-tekliif verme işlemlerinin aynı IP adresi üzerinden gerçekleştirildiği tespit edilmiş olup, bu durum anılan istektilerinin birbirlerine ait teklif bilgilerinden haberdar olabileceği ve bahsi geçen istektilerinin aynı ihaleye katılmalarında rekabeti ve ihale kararını etkileyebilecek davranış olduğu yönünde "kuvvetli karine" teşkil ettiği sonucuna varıldığından, anılan istektilerinin 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi gereğince değerlendirme dışı bırakılmaları gerektiği anlaşılmıştır.

Öte yandan başvuru sahibi tarafından istektilerinin aralarında hismîlik bağı bulunup bulunmadığının araştırılması gerektiği iddia edilmiş olmakla birlikte, bu iddianın somut bir gerekçe dayandırılmadığı, ayrıca iddiaya konu edilen kişilerin soy isimlerinin farklı olduğu dikkate alındığında, bu yömde bir araştırma yapılmamasına gerek bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

2) Başvuru sahibinin 2'nci iddiasına ilişkin olarak:

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yaklaşık Maliyetin Hesaplanmasına Esas Miktar ve Fiyatların Tespiti" başlıklı 8'inci maddesinde "(1) İdareler, yaklaşık maliyetin hesaplanabilmesi için öncelikle ihale konusu hizmeti oluşturan iş kalemlerini veya gruplarını ve bunlara ilişkin miktarları tespit ederler. Bu amaçla, idare tarafından gerek duyulduğunda, aşağıda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde miktar araştırması da yapılabilir. (2) Yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde; a) Kamu kurum ve kuruluşlarının işin niteliğine göre belirlenmiş fiyatlar, b) İhaleyi yapan idare veya diğer idarelerce gerçekleştirilmiş aynı veya benzer işlerdeki fiyatlar, c) İlgili odalara belirlenmiş fiyatlar, d) İhale konusu işe ilişkin olarak Bütçe Uygulama Talimatlarında ve/veya Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan fiyatlardan KDV veya farklı nitelikteki diğer giderler indirilmek suretiyle bulunan fiyatlar, Esas alınıır. (3) İdareler yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde, (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen fiyatların birini, birkaçını veya tamamını herhangi bir öncelik sırası olmaksızın kullanabilirler. (4) Fiyat araştırması için yapılan çalışmalarda fiyat sorulacak kişi ve kuruluşlara yazılan yazıda fiyatı tespit edilecek iş grubu veya iş kaleminin ayrıntılı özelliklerine yer verilir. Fiyat istenecek kişi ve kuruluşlara aynı koşulları taşıyan yazılarla başvurulur ve fiyatlar KDV hariç istenir. İstenen özelliklileri taşımayan veya gerçek piyasa fiyatı bildirilmediği düşülen fiyat bildirimleri ve proforma faturalar değerlendirilmez ve buna ilişkin gerekçeler yaklaşık maliyet hesap cetvelinde gösterilir." hükmü yer almaktadır.

Başvuruya konu ihalede 08.12.2021 tarihli yaklaşık maliyet hesap cetveline göre yaklaşık maliyetin piyasa araştırması yapılmak suretiyle piyasadın alınan 3 teklifin ortalaması alınarak 467.500,00 TL olarak belirlendiği tespit edilmiştir.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 8'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca ihale konusu işi oluşturan iş kalemlerine ilişkin olarak piyasadın yapılacak fiyat araştırması kapsamında elde edilecek fiyat tekliflerinin aritmetik ortalaması alınmak suretiyle hesaplanabileceği, 8'inci maddenin 3'üncü fıkrası uyarınca idarelerin yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde, (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen fiyatların birini, birkaçını veya tamamını herhangi bir öncelik sırası olmaksızın kullanabilecekleri dikkate alındığında, idare tarafından yaklaşık maliyetin hesaplanması kapsamında yapılan işlemlerin mevzuata uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B) İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik'in 18'inci maddesi uyarınca yapılan inceleme sonucunda herhangi bir aykırılık tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuata aykırılıkların düzeltilti işlemle giderilebilecek nitelikte olduğu tespit edildiğinden, Süleyman Çetinkaya, Osman Doğan ve Cavit Kılıç'ın tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılması ve bu aşamadan sonraki ihale işlemlerinin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (b) bendi gereğince düzeltici işlem belirlenmesine,

Oybirliği ile karar verildi.